

THE KINDRED OF THE KIBBO KIFT: HÅNDVERKSREFORM I TEORI OG PRAKSIS

Første verdenskrig hadde en dyptgripende effekt på de kulturelle holdningene, og i kjølvannet av ødeleggelsene oppsto det en rekke nye drømmer og eksperimentelle planer, fra det praktiske til det utopiske. I England manifesterte én slik respons seg i form av The Kindred of the Kibbo Kift. Selv om de nesten er glemt i dag, håpet denne bemerkelsesverdige gruppen bestående av oppgitte ungdomsledere, tidligere suffragetter, spirituelle søkende og sosiale reformatorer – hovedsakelig fra middelklassen i Londons forsteder – å skape verdensfred gjennom en idiosynkratisk blanding av kampanjearbeid, camping, fotturer og håndarbeid. I denne artikkelen diskuterer Annebella Pollen, forfatter av en ny bok og kurator for en utstilling om Kibbo Kift, deres spesielle posisjon med hensyn til håndverkets teori og praksis.

Av Annebella Pollen

Kibbo Kifts grunnlegger, John Hargrave, en oppvakt ungdomsleder og kommersiell kunstner, hadde som ung mann vært i krigen. Som en ikke-stridende bæreberer under det katastrofale og blodige slaget om Gallipoli hadde han selv sett kampen på nært hold – en opplevelse som herjet ham. I 1916 ble han dimmitert på grunn av malaria, og returnerte deretter, fundamentalt forandret, til sin elskede speiderorganisasjon. Ifølge Hargrave hadde de beste ungdommene blitt ofret på slagmarken, og kun de fysisk uegnede var igjen. På samme tid var krigen et tegn på en nedgangstid for såkalt «sivilisert» kultur. Hargraves løsning på «masse-mekanisert død» var å utvikle et nytt system for fysisk og spirituell nyskaping som kunne adopteres av begge kjønn og alle aldre. Ved å fokusere på de helsemessige fordelene ved et liv levd utendørs, og en sterk antipati til den industrielle og urbane verden, skulle Hargraves nye organisasjon demonstrere at en kulturell renessanse var mulig. «Kibbo Kift» – et arkaisk begrep som betyr «styrkebevis» [proof of strength] – ble stiftet i 1920. De var alltid mye mer enn en utvidet speiderbevegelse; Hargrave og hans hundretalls følgere forsøkte å gi form til en ny verden.

Å skape som en primitiv handling

Hargrave var sønn av en landskapsmaler og selv en utøvende kommersiell kunstner, og dermed hadde han førstehåndskunnskap om det visuelle gleder og krefter. Kibbo Kift tiltrakk seg derfor mange kreative praktikere, som brukte både iøynefallende kostymer og noen ganger

kryptiske insignier for å spre sitt budskap om sosial reform. Som et middel mot masseindustrialisering og for å kultivere selvtilliten plasserte Kibbo Kift håndverket i en sentral posisjon. Det å skape med hendene ble også sett på som et middel for å holde fast på det som hadde gått tapt i overgangen fra «primitiv» til «sivilisert» kultur.

Hargrave innførte, som en del av sitt utdanningsprogram for barn, «Tribal Training», gjennomføringen av primitivistisk praksis i leiren. Dette, hevdet han, passet barns tilsynelatende naturlige villmannskaraktter, og gjenskapte «kampen med Naturen som den primitive mann i rasens tidlige historie måtte utholde». Det primitive, i Hargraves tenkning – som problematisk nok inkluderte både det tjuende århundrets samtid utenfor Europa, og paleolittiske forfedre – var naturlig, vitalt og instinktivt, i motsetning til den i overkant sofistikerte og komplekse siviliserte personen; således var Hargraves tenkning typisk for en rekke kontemporære diskurser innenfor moderne kunst og etnografi, hvor han også var godt belest.

Hargrave hevdet at en ny tilnærming til håndverket ville være til hjelp i gjenopprettingen av menneskets «primitive ferdighet og instinktive evne til å lage egne ting fra råmateriale til ferdig objekt, noe det moderne fabrikkssystemet alltid forsøker å bryte ned». Han argumenterte også for at en utvikling av «primitiv kunst» ville gi tilførsel av «det eneste som mangler i nåtidens skolesystem – selvkontroll, selvtillit og selvhjelpenhet». Selv hadde ikke Hargrave mye konvensjonell utdannelse, ei heller

hadde han gått på kunsthøgskole, og han var voldsomt avvisende til verdien av slik utdanning. «Evnen til å utvikle design og dekor fra naturlige objekter er en tapt kunst blant de over-siviliserte rasene,» klaget han. I stedet lovpriset han designmodeller han så i illustrerte bøker, så som *The Living Races of Mankind*, og i de etnografiske samlingene til British Museum. Han bemerket seg:

Veldig få kunststudenter fra våre siviliserte kunsthøgskoler kan sette seg ned og lage et design som er i nærheten av å være så enkelt, vakkert, eller symbolsk av Naturen, som designene vi ser her. Den moderne kunsthøgskolen har mye å lære av en slik selvtillit gjennom symbolisme. For eksempel kan kunststudenten tegne en konvensjonell bladform med begge sider eksakt like og geometrisk balansert, noe han har lært fra et øvelsesark eller en støpeform; men vis meg den studenten som kan lage et design så vilkårlig, så originalt, og så virkningsfullt som eksempelet vist på hodepryden til Mafu-kvinnen ...

Han konkluderte med at de som hadde fått akademisk kunstutdanning, ikke ville være i stand til å lage slike originale design: «Ikke én av tusen kunststudenter ville engang tenke på det – ei heller tegne det med all dets virkningsfulle enkelhet og symbolske mening! Den primitive mannen utmerket seg i kunsten fordi han støttet seg til Naturen som sin lærer og livet utendørs som sin kunsthøgskole.»

Datidens kunsthøgskolepraksis syntes, i likhet med ungdoms-

treningen, å være basert på distanserte instruksjoner heller enn direkte erfaring. Hargrave var tvilende til at speiderlederne skulle undervise i himmelkonstellasjonene til guttene de var ansvarlige for innendørs, i en speiderhytte, og ved hjelp av en bok, i stedet for å gå ut og observere stjernene. På samme måte klaget Hargrave over at undervisning i «kunstverdsettelse» oppmuntret til «betrakterens forfall». I stedet for å se på en «annenhandssolnedgang» av Turner, skulle Kibbo Kifts medlemmer befatte seg med den virkelige tingen.

Læring gjennom handling, eller taus kunnskap, var viktig for Kibbo Kift. De «primitive» ble ansett som kulturelt overlegne fordi de var opptatt av kjerneprinsipper, som mat, varme og ly. Såkalte siviliserte mennesker var derimot distraheret av meningsløse detaljer, som manerer og mote, og tenderte til å over-intellektualisere. På grunn av dette hadde de mistet kontakten med sine instinkter. Som Hargrave formulerte det: «Instinktet drepes av argumentasjonen, av kalkulasjonen, av at alt indekseres og tabuleres.» I alle aspekter av Kibbo Kifts kultur var praksis promotert over teori, og handling over diskusjon. Formell og teoretisk kunnskap – som kinsfolket [Kibbo Kifts medlemmer red. anm.] generelt sett hadde lite av – ble forkastet og ansett som lite verdifullt dersom det ikke hadde en bruksfunksjon. Det betydde ingenting å ha bokstaver [i betydningen ord- eller utmerkelsesuffix red. anm.] etter ens eget navn om man ikke kunne overleve i skogen.

Forrige oppslag:
Angus McBean. John Hargrave som «White Fox Spirit Chief» og barn på Dexter Fam Tribal Training Camp II, 1928. Rettigheter: Stanley Dixon Collection. Med takk til Gill Dixon. Gjengitt med tillatelse fra Tim Turner. Foto: Paul Knight

Denne side fra venstre:
Baksiden av «Organ of Specialisation»-banner (Transport), 1929. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation / Museum of London. Foto: John Chase

Baksiden av en «Herald»-kjortel. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation / Museum of London. Foto: John Chase

Fra venstre:
John Hargrave. *Diagram Symbolising Thought of Ordinary Untrained Mind*, Lodge of Instruction, ca. 1924. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation, med tillatelse fra Judge Smith. Foto: Paul Knight

John Hargrave. *Diagram Symbolising Thought of Trained Mind*, Lodge of Instruction, ca. 1924. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation, med tillatelse fra Judge Smith. Foto: Paul Knight

Kin-håndverk: funksjon, teknikk og stil

For Hargrave var håndverket «håndens og hodets disiplin» – en måte å korrigere den instinktive og kroppslige kunnskapen på som hadde gått tapt i moderne atferd. Andre av Kibbo Kifts praktikere, inkludert kinskvinnene og tidligere suffragette Winifred Tuckfield, hadde dedikerte og lidenskapelige håndverksteorier. Tuckfield skrev Kibbo-Kift-artikler om hvordan det å skape med hendene hadde fordelaktige kvaliteter for moralsk, fysisk og spirituell forbedring, og hun var en dedikert håndverker i en rekke materialer. Sammen med sin søster Denise Tuckfield, senere Wren, stiftet hun Knox Guild of Design and Craft i 1912 etter å ha sluttet ved Kingston School of Art i protest mot utvisningen av læreren hennes – den hyllede art nouveau-designeren Archibald Knox – hvis praktisk-pedagogiske metoder hadde blitt ansett som for uortodokse.

Kibbo Kift ga råd og veiledning i en rekke håndverksteknikker, inkludert stensilering, trykking, trearbeid, lærarbeid, farging, kurvfletting, spinning, veving, broderi og kalligrafi. En stor mengde gjenstander har overlevd og vitner om et høyt ferdighetsnivå. Selv om Kibbo Kifts entusiasme sammenfalt med hobby-håndverkets renessanse i mellomkrigstiden, var det også markante forskjeller dem imellom. Det håndproduserte hadde politiske implikasjoner for kinsfolkets ambisjoner om å reorganisere industrien og økonomien, og de håndlagde artiklene – slik som alt av kinsfolkets kunst – var designet for å gjøre filosofiene materielle.

I alt av kinsfolkets håndverk ble det oppmuntret til ori-

ginalitet. Medlemmenes instruks var: «Kopier ALDRI et design eller bruk et kjøpt mønsterark, dette er kun en utvei for de dovene.» Kinsfolket måtte lage sine egne kostymer – særegne grønne jakker, en kappe og en hette – i tillegg til en personlig stav som viste hver enkelts valgte totem eller alter ego. De ble også oppmuntret til å lage egne telt; butikkkjøpte campingartikler ble sett på med stor misnøye. Designet skulle være enkelt, ikke bare for å lette konstruksjonen. Komfort ble avvist blant de aspirerende spartanerne. Medlemmene ble fortalt at de skulle «ignorere komfort og luksus. Det er tabu. Følg det åpne og vanskelige sporet i treningen. Sitt på stein heller enn en pute ... La bene dine bære deg heller enn en maskin.» Med en slik tilnærming fulgte kinsfolket en lengre arts and crafts-tradisjon i forakt mot – som William Morris ville sagt – «sløseriet av ubrukelig luksus».

Å selv lage alle deler av eget utstyrsett var en demonstrasjon av ens dedikasjon til saken, og også et bevis på evnen til å overleve i den nye verdenen som skulle etableres etter sivilisasjonen. Det ga også garantier for en distinktiv Kibbo-Kift-estetikk via den påkrevde symbolske dekoren. Også her var fantasi oppmuntret. De som manglet inspirasjon i designprosessen, ble henvist til Hargraves publikasjoner om symbolisme eller til en av hans hovedkilder, British Museum. Resulterende design blandet billedmotiver fra anglosaksiske, keltiske, indianske og egyptiske tradisjoner med modernistiske abstrakte mønstre i flate og sterke farger.

Kinsfolkets håndverk måtte ha en nytteverdi heller enn å være dekorativt; det skulle bidra til å skape en bedre ver-

den. Kinsfolket bemerket seg at «Vi er ikke tilhengere av 'Tantes Trekkpapi' eller 'Onkels Papirkniv'». Kibbo Kifts håndverksprosjekter var i stedet ment å skulle utvikle essensielle ferdigheter og produkter som var nødvendige for å overleve, for selvutvikling og for å møte kravene til et liv utendørs. Denne praksisen sammenlignet kinsfolket med hvordan man i gamle dager laget en kano; den var «for han som bodde ved innsjøen en reell nødvendighet; han trengte den, og han kunne padle den ... den var ikke noe som skulle settes inn i en utstilling om innsjøbeboernes håndverk».

Antiteori-teorier

Hargrave antydte at alle andre løsninger på sivilisasjonens mange problemer hadde feilet gjennom mangelen på kreativ retning. Gjennom sitt lederskap av Kibbo Kift var han bestemt på å transformere beslutningstakingens moderne metoder, å ta dem ut av «konferansehallen og det overfylte møtet ... forelesningssalen og de endeløse diskusjonene» og å revitalisere dem med frisk luft og handling. Kibbo Kifts kreative aktiviteter skilte seg med overlegg fra andre kulturelle bevegelser akkurat slik som de også tydelig skilte seg fra andre reformgrupper. Dette var delvis på grunn av Hargraves aggressive forakt for nesten alle andre organisasjoner. For å kunne promotere Kibbo Kift som den eneste løsningen på verdens mangler gjorde han jevnlig narr av andres bestrebelse som ineffektive.

Det er nok referanser i Hargraves tekster til å kunne fastslå at han var kjent med en rekke nyskapende kunst- og designpraksiser, fra kubisme og dadaisme til Ballets Rus-

ses, og at han satte særlig pris på arbeidet til The London Group og Jacob Epstein. Hans arbeid i reklameindustrien betydde også at han til daglig omgikk kunstnere med formell utdanning. Han arrangerte også utstillinger av sine egne malerier i Burlington Gallery i London. Til tross for en felles primitivisme hentet Kibbo-Kift-håndverkene inspirasjon utenfor den kunstneriske avantgarden. De så tilbake til tidligere former og blandet disse, med viten og vilje, med moderne stiler for å skape nye hybrider.

Hargrave kjempet ivrig for metode over teori og direkte lederskap over diskusjon. Han kritiserte instruksjonsmanualen og klaget over at reformbevegelsenes håndbøker simpelthen «serverer døde ord i håp om at livet skal springe ut av dem. Ut av ord, ord – og ut av liv, liv». Likevel konstruerte Kibbo Kift mengder av manifeste om hvordan man skulle leve og designe; slik utviklet de en teori som paradoksalt nok var antiteori. Ved å sette instinktet over intellektet forsvarte medlemmene av gruppen sin sosiale posisjon – for det meste beskjedent utdannede og ekskludert fra elitesirkler – og slik kommuniserte de også deres forakt for den såkalte avanserte sivilisasjonen. Selv om Kibbo Kift ikke skulle bestå særlig mye lenger enn ett tiår, produserte de mengdevis av håndlagde objekter med påvirkning fra primitivistiske fantasier så vel som modernistisk kommunikasjon. Kibbo Kift sine håndverksteorier var fulle av motsetninger, men resultatene er rikere nettopp av den grunn. ■

Forrige oppslag fra venstre:
John Hargrave (White Fox) sitt totem, ca. 1922. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation / Museum of London. Foto: John Chase

In-Bringer the Little, 1929. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation / Museum of London. Foto: John Chase

The Skald, 1924. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation / Museum of London. Foto: John Chase

John Hargraves «Head Man»-totem, ca. 1928. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation / Museum of London. Foto: John Chase

Chickadee-totem, ca. 1928. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation / Museum of London. Foto: John Chase

Denne side fra venstre: Angus McBean. Cecil Watt Paul Jones (Old Mole) sitt dekorerte telt, Althing 1931. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation, gjengitt med tillatelse fra London School of Economics Library. Foto: Paul Knight

«King Winter» fra den sesongbaserte seremonien *The Slaying of Summer*, Gleemote, ca. 1929. Rettigheter: Stanley Dixon Collection, med takk til Gill Dixon. Gjengitt med tillatelse fra Tim Turner. Foto: Paul Knight

Utsikt over den første Tribal Training Camp, Fosterdown, Surrey, 1927. Rettigheter: Kibbo Kift Foundation, gjengitt med tillatelse fra London School of Economics Library. Foto: Paul Knight